

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 389

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 14 aprilie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
D E C R E T E		
298.	— Decret pentru revocarea din funcție a unui membru al Guvernului	2
D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E		
	Decizia nr. 887 din 15 decembrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 alin. (2) și ale art. 22 din capitolul VIII din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, ale art. 14 alin. (1), art. 25 alin. (1), art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), alin. (4) și (6), precum și ale art. 39 alin. (5) din Legea-cadru nr. 153/2017	2–8
A C T E A L E Î N A L T E I C U R Ţ I I D E C A S A Ţ I E ȘI J U S T I Ţ I E		
	Decizia nr. 5 din 8 februarie 2021 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	9–16

DECRETE**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****DECRET****pentru revocarea din funcție a unui membru al Guvernului**

În temeiul prevederilor art. 85 alin. (2), ale art. 100 alin. (1) și ale art. 106 din Constituția României, republicată, precum și ale art. 42 lit. a) și art. 43 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere propunerea prim-ministrului,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se revocă din funcția de membru al Guvernului domnul Vlad Vasile Voiculescu, ministrul sănătății.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 14 aprilie 2021.
Nr. 298.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 887**

din 15 decembrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 alin. (2) și ale art. 22 din capitolul VIII din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, ale art. 14 alin. (1), art. 25 alin. (1), art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), alin. (4) și (6), precum și ale art. 39 alin. (5) din Legea-cadru nr. 153/2017

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Simina Popescu-Marin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Sorin-Ioan-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 alin. (2) și ale art. 22 alin. (1)—(4) din capitolul VIII din anexa nr. V „*Familia ocupațională de funcții bugetare «Justiție» și Curtea Constituțională*” la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și ale art. 14, art. 25, art. 38 alin. (6) și ale art. 39 alin. (5) din Legea-cadru nr. 153/2017, excepție ridicată de Claudiu Ștefan Țândăreanu, Marian-Sorin Grigore și de Ileana Ignat în Dosarul nr. 4.567/2/2018 al Curții de Apel

București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.260D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 1.339D/2019, nr. 1.695D/2019, nr. 1.717D/2019, nr. 1.726D/2019 și nr. 1.987D/2019, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 22, ale art. 25 și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, excepție ridicată de Daniel Cătălin Buzea în Dosarul nr. 3.987/2/2018 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, excepție ridicată de Gabriel Adrian Costache în Dosarul nr. 664/42/2018 al Curții de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și fiscal, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), (4) și alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, excepție ridicată de Carmen-Mihaela Anca, Elena Antică, Lavinia Corina Cîrnaru, Elena Liliana Costiuc, Marian Cătălin Ditoiu, Elena-Luiza Dragomir, Tatiana Ezeanu, Lavinia Gabriela Emanoil, Mariana Cristina Gorgovan, Anișoara Ivan,

Carmen-Ileana Lupu, Emilia Florentina Nagy, Alexandra Lidia Oprea, Alice Olteanu-Crăciunescu, Adriana Paraschivoiu, Viorica Panțuru, Alina Gabriela Păun, Mariana Pătru, Beatrice Roberta Popa, Valentina Paulica Răcu, Maria Mihaela Vasile, Maria Văetuș și Florentina Zafir în Dosarul nr. 37.711/3/2018 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (1) și ale art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), alin. (4) și alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, excepție ridicată de Florentina Cristina Bucur, Ionuț-Marian Lupoaică, Mariana Buzdugă-Oancea, Carmen Bănică și Marian Pârcălabu în Dosarul nr. 297/3/2019 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, excepție ridicată de Liliana Maria Ștefănuț în Dosarul nr. 696/112/2018 al Curții de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura conexării cauzelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.339D/2019, nr. 1.695D/2019, nr. 1.717D/2019, 1.726D/2019 și nr. 1.987D/2019 la Dosarul nr. 1.260D/2019, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale și arată că prevederile de lege criticate dau expresie opțiunii legiuitorului de a stabili reguli de salarizare pentru diferitele categorii de personal plătit din fonduri publice. De asemenea, prevederile de lege criticate sunt redactate cu suficientă precizie și claritate pentru a fi aplicate, sens în care invocă Decizia nr. 82 din 26 noiembrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 130 din 19 februarie 2019.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 6 februarie 2019, îndreptată prin Încheierea din 25 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 4.567/2/2018, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 alin. (2) și ale art. 22 alin. (1)—(4) din capitolul VIII din anexa nr. V „Familia ocupațională de funcții bugetare «Justiție» și Curtea Constituțională” la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și ale art. 14, art. 25, art. 38 alin. (6) și ale art. 39 alin. (5) din Legea-cadru nr. 153/2017.** Excepția a fost ridicată de Claudiu Ștefan Țândăreanu, Marian-Sorin Grigore și de Ileana Ignat într-o cauză având ca obiect anularea unui act administrativ.

8. Prin Sentința civilă nr. 678 din 22 februarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 3.987/2/2018, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 22, ale art. 25 și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017.** Excepția a fost ridicată de Daniel Cătălin Buzea într-o cauză având ca obiect anularea unui act administrativ.

9. Prin Încheierea din 21 mai 2019, pronunțată în Dosarul nr. 664/42/2018, **Curtea de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017.** Excepția a fost ridicată de Gabriel Adrian Costache într-o cauză având ca obiect anularea unei decizii privind salarizarea.

10. Prin Sentința civilă nr. 4.110 din 4 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 37.711/3/2018, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), alin. (4) și alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.** Excepția a fost ridicată de Carmen-Mihaela Anca, Elena Antică, Lavinia Corina Cîrmaru, Elena Liliana Costiuc, Marian Cătălin Ditoiu, Elena-Luiza Dragomir, Tatiana Ezeanu, Lavinia Gabriela Emanoil, Mariana Cristina Gorgovan, Anișoara Ivan, Carmen-Ileana Lupu, Emilia Florentina Nagy, Alexandra Lidia Oprea, Alice Olteanu-Crăciunescu, Adriana Paraschivoiu, Viorica Panțuru, Alina Gabriela Păun, Mariana Pătru, Beatrice Roberta Popa, Valentina Paulica Răcu, Maria Mihaela Vasile, Maria Văetuș și Florentina Zafir într-o cauză având ca obiect un litigiu privind funcționarii publici.

11. Prin Încheierea din 10 mai 2019, pronunțată în Dosarul nr. 297/3/2019, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (1) și ale art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), alin. (4) și alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.** Excepția a fost ridicată de Florentina Cristina Bucur, Ionuț-Marian Lupoaică, Mariana Buzdugă-Oancea, Carmen Bănică și Marian Pârcălabu într-o cauză având ca obiect un litigiu privind funcționarii publici.

12. Prin Decizia civilă nr. 688/2019 din 17 mai 2019, pronunțată în Dosarul nr. 696/112/2018, **Curtea de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017.** Excepția a fost ridicată de Liliana Maria Ștefănuț într-o cauză având ca obiect un litigiu privind funcționarii publici.

13. **În motivarea excepției de neconstituționalitate,** autorii acesteia susțin, în esență, că odată cu intrarea în vigoare a Legii-cadru nr. 153/2017, categoria specialiștilor IT și a informaticienilor șefi din cadrul instanțelor și parchetelor a suferit o reducere salarială drastică, în urma unei omisiuni legislative vădite de a reîncadra acești bugetari printre cei amintiți în cuprinsul art. 22 din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017, astfel cum aceștia apăreau în reglementările anterioare. Această omisiune a generat, în fapt, o diminuare a veniturilor cu procente care ating și 50% din venitul anterior, iar, în plus, acestora le este cenzurată chiar și posibilitatea de a obține eventuale majorări salariale cel puțin până în anul 2022, în virtutea art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017. În același timp, prevederile legale criticate încalcă o serie de principii de rang constituțional și din perspectiva neacordării sporurilor în quantum de 45%, astfel cum se menționează în art. 24 coroborat cu anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017. Astfel, prin noua lege a salarizării — Legea-cadru nr. 153/2017 — se face o diferență de tratament din punct de vedere salarial între specialiștii IT și informaticienii șefi din cadrul instanțelor și parchetelor și ceilalți specialiști din cadrul acestor instituții. În același timp, normele legale contestate sub aspectul constituționalității încalcă principiul egalității și prin prisma tratamentului egal care li se aplică specialiștilor IT și informaticienilor șefi, cu un nivel de salarizare egal cu cel al

grefierilor, deși situația relevantă diferă esențial. De asemenea, se susține încălcarea prevederilor art. 1 alin. (3) din Constituție și a principiului securității juridice, având în vedere din expunerea de motive a Legii-cadru nr. 153/2017 sau din textul legal adoptat nu rezultă care este rațiunea excluderii specialiștilor IT și a informaticienilor șefi din grila de salarizare specifică specialiștilor, iar din modalitatea de redactare a dispozițiilor legii nu se poate determina cu certitudine care sunt consecințele aplicării legii, în situația specialiștilor IT și a informaticienilor-șefi. Mai mult decât atât, trebuie observat că aplicarea dispozițiilor art. 38 alin. (6) din legea-cadru atrage nu doar o neacordare a majorărilor salariale, ci chiar o diminuare gravă a salariului de bază. Din această perspectivă, textul este neclar întrucât, deși, la o primă vedere, s-ar putea înțelege că tot sistemul bugetar ar beneficia de majorări salariale succesive, în mod concret, specialiștilor IT și informaticienilor-șefi li se vor aplica grile de salarizare inferioare nivelului actual aflat în plată. În ceea ce privește critica referitoare la încălcarea art. 41 și 53 din Constituție, se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 872 din 25 iunie 2010 și se arată că reducerea salarială reprezintă o restrângere a exercițiului dreptului la salariu, care nu respectă exigențele art. 53 din Constituție.

14. Referitor la dispozițiile art. 14 alin. (1) și ale art. 39 alin. (5) din Legea-cadru nr. 153/2017, se susține că aceste norme nu respectă cerințele constituționale de previzibilitate și claritate ale legii, deoarece în cazul indemnizației pentru titlul științific de doctor nu se poate stabili cu certitudine care este data aplicării legii.

15. Referitor la dispozițiile art. 25 și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, se arată că, în ceea ce privește familia ocupațională „Justiție”, în anexa nr. V la legea-cadru se prevăd sporuri în quantum maxim total de 45%, aceasta fiind, de fapt, o normă juridică specială, aplicabilă acestei familii ocupaționale. În virtutea principiului *specialia generalibus derogant*, norma specială este cea care derogă de la norma generală, iar o normă generală nu poate înlătura de la aplicare o normă specială, care este de strictă interpretare. Or, în ceea ce privește specialiștii IT și, până la urmă, tot personalul din familia ocupațională „Justiție” există texte speciale cuprinse în Legea-cadru nr. 153/2017, în cadrul anexei nr. V, care derogă de la norma generală și care plafonează quantumul brut la nivelul de 30%.

16. Dispozițiile art. 25 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 încalcă art. 16 din Constituție, întrucât toate sporurile, majorările și adaosurile au o justificare dată de condițiile sau felul muncii, iar o limitare/plafonare a acestora în cazul unor salariați creează o situație de discriminare, munca acestora desfășurându-se în aceleași condiții precum ale celor cărora diferitele sporuri li se acordă. De asemenea, se susține încălcarea art. 44 din Constituție și a principiului protecției așteptărilor legitime, întrucât dreptul la acordarea sporului de condiții periculoase sau vătămătoare este un drept câștigat, în condițiile în care pârâta a dispus deja acordarea acestuia, în procentul stabilit în lege, începând cu decembrie 2018.

17. Referitor la dispozițiile art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), alin. (4) și (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, se susține că acestea nu sunt clare și creează o discriminare a angajaților care au salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, indemnizațiile de încadrare mai mari decât salariile stabilite potrivit legii pentru anul 2022, care vor beneficia de această majorare de 25%, față de angajații care au salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, indemnizațiile de încadrare mai mici decât salariile stabilite potrivit legii pentru anul 2022, care nu vor beneficia de această majorare de 25%, încălcându-se astfel art. 16 din Constituție. Se invocă, de asemenea, aspecte referitoare la interpretarea și aplicarea normelor criticate în raport cu alte dispoziții din Legea-cadru

nr. 153/2017, astfel cum au fost dezlegate prin Decizia nr. 82 din 26 noiembrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

18. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal**, în Dosarul nr. 1.260D/2019, consideră că exprimarea opiniei instanței judecătorești este obligatorie față de dispozițiile art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, doar în măsura în care excepția de neconstituționalitate ar fi fost invocată din oficiu, pentru motivarea încheierii de investire, iar în celelalte ipoteze, anume atunci când titularul excepției este una dintre părțile litigante, instanța de judecată are facultatea de a prezenta o opinie. În cauza de față, pe fondul expunerii detaliate de către părți a argumentelor favorabile și defavorabile excepției de neconstituționalitate, instanța judecătorească se limitează la justificarea admisibilității sesizării Curții Constituționale în raport cu art. 29 din Legea nr. 47/1992.

19. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal**, în Dosarul nr. 1.339D/2019, opinează în sensul conformității textelor de lege criticate cu prevederile constituționale invocate, reținând că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale (Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006), „diferențierea indemnizațiilor și a salariilor de bază pentru demnitari și alți salariați din sectorul bugetar este opțiunea liberă a legiuitorului, ținând seama de importanța și complexitatea diferitelor funcții”.

20. **Curtea de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și fiscal** consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Reține că plafonarea sporurilor, a compensațiilor, a adaosurilor, a primelor, a premiilor și a indemnizațiilor până la 30% din suma salariilor de bază, a soldelor de funcție, a soldelor de grad/salariilor gradului profesional deținut, gradațiilor și a soldelor de comandă/salariilor de comandă, a indemnizațiilor de încadrare și a indemnizațiilor lunare, după caz, depinde de fiecare ordonator de credite, care poate stabili un quantum de 30%, 29%, 28%, 27% etc., întrucât legea nu obligă chiar la procentul de 30%, din moment ce folosește expresia „nu poate depăși 30%”. Astfel, pot exista situații în care specialiștii IT să beneficieze de sporuri în quantum de 30% din salariile de bază sau de 25% din salariile de bază, fiind încălcate dispozițiile art. 16 alin. (1) și art. 41 din Constituție, întrucât atribuțiile specialiștilor IT din instanțe sunt aceleași indiferent de instanța unde lucrează (sunt prevăzute de Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.375/2015). Instanța judecătorească mai reține că aceste dispoziții legale pot conduce la un mod diferit de stabilire a sporurilor atât între ordonatori de credite diferiți (în funcție de numărul de personal și valoarea de 30% din salariile de bază), cât și în cadrul aceluiași ordonator de credite (având în vedere evoluția în timp a personalului din subordine, aceste sporuri putând varia de la un an la altul). Or, reglementarea în acest mod a acordării sporurilor, compensațiilor, adaosurilor, primelor, premiilor și indemnizațiilor nu este justificată de un interes legitim public, nefiind vorba de un criteriu obiectiv (30% din suma salariilor de bază pe ordonator de credite).

21. Instanța judecătorească mai reține, potrivit expunerii de motive la legea-cadru, publicată pe site-ul Camerei Deputaților, că acest act normativ a fost adoptat pentru a înlătura inegalitățile din materia salarizării personalului plătit din fonduri publice, având în vedere că autoritățile și instituțiile publice centrale și locale sunt chemate în judecată într-un număr semnificativ de procese aflate pe rolul instanței, efectele Deciziei Curții Constituționale 794 din 15 decembrie 2016 și efectele multitudinii de solicitări din partea reprezentanților instituțiilor și ai autorităților publice, a organizațiilor sindicale, precum și din partea societății civile. Tot în expunerea de motive s-a menționat că prevederile legii se aplică etapizat, începând cu data de

1 iulie 2017, prin acordarea de majorări salariale în anii 2017—2022, prin acordarea în anul 2022 a salariilor de bază nominale prevăzute în anexele la lege, fiind stabilit că, începând cu anul 2013, salariile de bază se vor stabili prin înmulțirea coeficienților prevăzuți în anexele la lege cu salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată în vigoare la acea dată. În ceea ce privește cuantumul sporurilor, al majorărilor indemnizațiilor, compensațiilor, premiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare prevăzute în anexele la lege, s-a stabilit că acestea se determină utilizând salariul de bază/solda de funcție/salariul de funcție/indemnizația de încadrare stabilite conform celor de mai sus. Or, prin raportare la Decizia Curții Constituționale nr. 872 din 25 iunie 2010, rezultă că angajatul are dreptul la salariu pentru munca prestată, iar diminuarea salariului reprezintă o veritabilă restrângere a exercițiului dreptului la muncă. Analizând condițiile strict și limitativ prevăzute de art. 53 din Constituție, pentru că restrângerea menționată să poată fi justificată, instanța judecătorească reține că aceasta rezultă din lege, dar nu se circumscrie motivelor expres prevăzute de art. 53 din Constituție, din expunerea de motive nerezultând nicio justificarea a acestei restrângeri, dimpotrivă Legea-cadru nr. 153/2017 fiind adoptată pentru a înlătura inechitățile din materia salarizării personalului plătit din fonduri publice ca urmare a aplicării Legii-cadru nr. 284/2010.

22. Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal consideră că dispozițiile criticate nu contravin dispozițiilor constituționale. Instanța judecătorească reține că, în ceea ce privește criticile aduse textului de lege în raport cu dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, prin prisma dreptului la o lege clară și previzibilă, având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută, iar una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de salarizare, iar nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. De asemenea, atât Curtea Constituțională, cât și Curtea Europeană a Drepturilor Omului au constatat că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificate pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. În ceea ce privește criticile aduse textului de lege în raport cu dispozițiile art. 16 din Constituție, interpretarea și aplicarea corectă a legii reprezintă un scop legitim, în raport cu care nu se poate reține existența unui tratament discriminatoriu. Art. 16 alin. (2) din Constituție statuează că nimeni nu este mai presus de lege. Așadar, nimeni nu poate invoca principiul nediscriminării pentru a obține un anumit tratament, cu încălcarea legii. Dimpotrivă, în fiecare litigiu, reclamantul va trebui să probeze legalitatea și temeinicia cererii sale. Cu privire la discriminare, instanța judecătorească arată că nu există nicio probă la dosar că ar fi existat vreo discriminare împotriva reclamanților, în baza vreunui motiv. Totodată, reclamanții au beneficiat de principiul contradictorialității procesului, astfel că au putut să își prezinte mijloacele de probă și să își expună în mod liber mijloacele de apărare, care au fost examinate corespunzător de către instanță.

23. Curtea de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal consideră că excepția de

neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât statul se bucură de o largă marjă de apreciere în a determina oportunitatea și intensitatea politicilor sale în domeniul politicii salariale, sens în care invocă aspecte din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Constituționale. Reține că în conceptul de „drepturi câștigate” pot intra doar prestațiile deja realizate până la intrarea în vigoare a noii reglementări, iar, prin urmare, numai dacă legiuitorul ar fi intervenit asupra acestor prestații deja încasate s-ar fi încălcat dispozițiile constituționale și internaționale privitoare la protecția dreptului de proprietate. Nici încălcarea dreptului constituțional la muncă nu se poate reține, întrucât a plafona cuantumul drepturilor salariale la un anumit nivel apreciat ca fiind maxim de către legiuitor nu implică vreo interdicție sau limitare a dreptului reclamantei de a desfășura o activitate lucrativă. Cu privire la acest aspect, invocă jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 575 din 4 mai 2011), care statuează că modificarea de către autoritatea legiuitoare a salariului nu aduce atingere dreptului la muncă, arătându-se, totodată, că, referitor la salariul care urmează a fi plătit în viitor, este dreptul autorității legiuitoare să elaboreze măsuri de politică legislativă în domeniul salarizării în concordanță cu condițiile economice și sociale existente la un moment dat.

24. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

25. Avocatul Poporului, în Dosarul nr. 1.695D/2019, consideră că dispozițiile art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 sunt neconstituționale. Reține că la elaborarea actelor normative care privesc categoria socioprofesională a specialiștilor IT din sistemul judiciar, și nu numai, trebuie să se țină cont de necesitatea de a atrage și încuraja contribuția profesională a acestora, având în vedere rolul principal al acestora în coordonarea procesului de informatizare a instanțelor și parchetelor, pe care, în prezent, se pune un accent deosebit. Invocă Decizia Curții Constituționale nr. 1.195 din 13 decembrie 2007. Astfel, prin diminuarea salariilor în plată ale specialiștilor IT din sistemul judiciar se poate aduce atingere actului de înfăptuire a justiției. Prin diminuarea veniturilor specialiștilor IT din sistemul judiciar se poate determina tulburarea bunei funcționări a instituțiilor și autorităților, prin riscul neîndeplinirii obligațiilor asumate prin Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2015—2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 282/2016 (obiectivul strategic B.3 „Consolidarea capacității administrative a Ministerului Justiției și instituțiilor din subordinea și din coordonarea sa” B.3.34 „Identificarea de soluții pentru crearea unui sistem de salarizare unitar și atractiv pentru specialiștii IT din cadrul MJ, al instituțiilor în coordonarea și subordonarea acestuia, al instanțelor și parchetelor, al ÎCCJ și PÎCCJ”). În raport cu acestea, Avocatul Poporului consideră că dispozițiile legale criticate din Legea-cadru nr. 153/2017 nu corespund intențiilor pe care legiuitorul le-a avut atunci când a conceput sistemul unic de salarizare și îngreunează înțelegerea principiilor avute în vedere în reglementarea drepturilor anumitor categorii socioprofesionale, cum este și cea a specialiștilor IT din sistemul judiciar. De asemenea, invocând aspecte din jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, Avocatul Poporului susține și încălcarea principiului egalității în drepturi și a celui privind egalitatea de tratament pentru muncă egală — „salariu egal pentru munca egală”, prevăzut de art. 1 alin. (2) lit. e) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

26. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului în Dosarul nr. 1.695D/2019, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

27. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

28. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, astfel cum rezultă din analiza criticilor de neconstituționalitate, prevederile art. 17 alin. (2) și ale art. 22 din capitolul VIII din anexa nr. V „*Familia ocupațională de funcții bugetare «Justiție» și Curtea Constituțională*” la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017, precum și prevederile art. 14 alin. (1), art. 25 alin. (1), art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), alin. (4) și (6) și ale art. 39 alin. (5) din Legea-cadru nr. 153/2017.

29. Dispozițiile legale criticate se referă la indemnizația lunară pentru titlul științific de doctor [art. 14 alin. (1)]; limitarea cuantumului sporurilor [art. 25 alin. (1)]; aplicarea în timp a Legii-cadru nr. 153/2017 [art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), alin. (4) și (6) și art. 39 alin. (5)]; salarizarea și celelalte drepturi salariale ale personalului auxiliar de specialitate și ale personalului conex din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea [art. 17 din capitolul VIII din anexa nr. 5 la legea-cadru] și la salarizarea specialiștilor din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, inclusiv al Direcției Naționale Anticorupție, al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și al celorlalte parchete [art. 22 din capitolul VIII din anexa nr. 5 la legea-cadru].

30. În opinia autorilor excepției, prevederile de lege ce formează obiectul excepției contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (3) și (5) privind trăsăturile statului român și obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi a cetățenilor, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 41 privind munca și protecția socială a muncii, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 47 alin. (1) referitor la obligația statului de a asigura cetățenilor un nivel de trai decent și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 7 și art. 23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, ale art. 6 pct. 1 și ale art. 7 din Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, ale art. 14 privind interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale art. 1 paragraful 1 din primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind protecția proprietății, Protocolul nr. 12 adițional la Convenție și art. 4 din Carta Socială Europeană, revizuită.

31. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 17 alin. (2) și ale art. 22 din capitolul VIII din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017, precum și prevederile art. 14 alin. (1), art. 25 alin. (1), art. 38 alin. (6) și ale art. 39 alin. (5) din Legea-cadru nr. 153/2017 au mai format obiect al controlului de constituționalitate, exercitat prin prisma unor critici similare, iar prin mai multe decizii, Curtea Constituțională a respins excepțiile de neconstituționalitate (a

se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 529 din 30 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.064 din 11 noiembrie 2020, Decizia nr. 126 din 10 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 16 iunie 2020, sau Decizia nr. 700 din 31 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 58 din 29 ianuarie 2020).

32. Astfel, examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 alin. (2) și ale art. 22 din capitolul VIII din anexa nr. V „*Familia ocupațională de funcții bugetare «Justiție» și Curtea Constituțională*” la Legea-cadru nr. 153/2017, Curtea a reținut că prevederile de lege criticate instituie reguli privind salarizarea personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor și parchetelor, inclusiv pentru specialiștii IT [art. 17 alin. (2)], respectiv pentru specialiștii din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, inclusiv al Direcției Naționale Anticorupție și al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și al celorlalte parchete [art. 22 alin. (1)].

33. Referitor la critica de neconstituționalitate vizând instituirea unei discriminări între specialiștii IT și alte categorii de specialiști din sistemul judiciar, Curtea a reținut că prevederile art. 16 din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor. În felul acesta se justifică nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane, dar și necesitatea lui Totodată, este dreptul exclusiv al legiuitorului să facă diferențierea corespunzătoare la stabilirea drepturilor salariale. Atribuțiile, competențele, sarcinile specifice, responsabilitățile și importanța activității desfășurate sunt diferite chiar și pentru personalul care este încadrat pe funcții similare, la diferite autorități sau instituții publice, și, prin urmare, stabilirea unui tratament juridic diferențiat apare ca justificată. De asemenea, includerea, sub aspectul salarizării, a specialiștilor în domeniul informatic în categoria personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor și parchetelor reprezintă opțiunea legiuitorului, manifestată în marja sa de apreciere, fără a încălca dispozițiile art. 16 din Constituție privind egalitatea în drepturi.

34. Curtea Constituțională a mai statuat că reprezintă dreptul și obligația autorității legiuitoare să elaboreze măsuri de politică legislativă în domeniul salarizării personalului plătit din fonduri publice, în concordanță cu condițiile economice și sociale existente la un moment dat. În acest sens, este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia statele se bucură de o largă marjă de apreciere pentru a determina oportunitatea și intensitatea politicilor lor în domeniul sumelor care urmează a fi plătite angajaților lor din bugetul de stat, și anume Hotărârea din 8 noiembrie 2005, pronunțată în Cauza *Kechko împotriva Ucrainei*, paragraful 23, Hotărârea din 8 decembrie 2009, pronunțată în Cauza *Wieczorek împotriva Poloniei*, paragraful 59, și Hotărârea din 2 februarie 2010, pronunțată în Cauza *Aizpuruua Ortiz împotriva Spaniei*, paragraful 57.

35. Totodată, Curtea a reținut că acceptarea susținerilor autorilor excepției ar echivala cu imposibilitatea legiuitorului de a mai putea modifica sistemul de salarizare, pe motiv că ar crea diferențe față de sistemul anterior de salarizare și că neconstituționalitatea unui text legal nu se poate constata prin simpla comparație dintre reglementarea veche și cea nouă, aceasta din urmă fiind considerată mai puțin favorabilă și declanșând automat un așa-zis conflict de constituționalitate.

36. În ceea ce privește invocarea încălcării dispozițiilor art. 41 și ale art. 53 din Constituție, Curtea a precizat că stabilirea principiilor și a condițiilor concrete de acordare a drepturilor

salariale personalului plătit din fonduri publice intră în atribuțiile exclusive ale legiuitorului, iar modificarea reglementărilor în această materie nu înseamnă restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale. Constituția prevede în art. 41 alin. (2), printre drepturile salariaților la protecția socială a muncii, „*instituirea unui salariu minim brut pe țară*”, fără să dispună cu privire la cuantumul acestuia. În raport cu cele enunțate, Curtea a constatat că prevederile legale criticate, prin conținutul lor normativ, nu pun în discuție o restrângere a exercițiului dreptului fundamental la salariu, în sensul art. 53 din Constituție, ci vizează o redimensionare a politicii salariale în cazul personalului plătit din fonduri publice, în scopul eliminării disfuncționalităților salariale existente în sistemul public de salarizare.

37. Referitor la compararea soluțiilor legislative consacrate prin prevederile legale criticate, Curtea, în acord cu jurisprudența sa (spre exemplu, Decizia nr. 343 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 669 din 31 octombrie 2013), a precizat că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestuia cu dispozițiile constituționale pretins a fi încălcate, iar nu compararea mai multor prevederi legale între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale Constituției.

38. Referitor la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017, Curtea, în acord cu jurisprudența sa (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 310 din 7 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 663 din 9 august 2019, sau Decizia nr. 697 din 31 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 26 din 15 ianuarie 2020) reține că limitarea sporurilor, compensațiilor, adaosurilor, primelor, premiilor și indemnizațiilor și a altor drepturi, prevăzută de art. 25 din Legea-cadru nr. 153/2017, nu echivalează cu diminuarea salariului de bază. Statul are deplina legitimitate constituțională de a acorda sporuri, stimulente, premii, adaosuri la salariul de bază personalului plătit din fonduri publice, în funcție de veniturile bugetare pe care le realizează. Acestea nu sunt drepturi fundamentale, ci drepturi salariale suplimentare. Legiuitorul este în drept, totodată, să instituie anumite sporuri la indemnizațiile și salariile de bază, premii periodice și alte stimulente, pe care le poate diferenția în funcție de categoriile de personal cărora li se acordă, le poate modifica în diferite perioade de timp, le poate suspenda sau chiar anula.

39. Curtea a precizat că regula limitării sporurilor la un anumit quantum reprezintă opțiunea legiuitorului, exprimată în limitele prevăzute de Constituție și destinată a fi aplicată în mod nediferențiat întregului personal plătit din fonduri publice, fără privilegii și fără discriminări.

40. Referitor la invocarea dispozițiilor art. 41 din Constituție, Curtea Constituțională a reiterat că Legea fundamentală prevede în art. 41 alin. (2), printre drepturile salariaților la protecția socială a muncii, „*instituirea unui salariu minim brut pe țară*”, fără să dispună cu privire la drepturi salariale suplimentare, cum sunt sporurile, primele, stimulentele și altele.

41. Referitor la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, în jurisprudența sa (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 700 din 31 octombrie 2019, precitată), Curtea Constituțională a statuat că stabilirea, prin prevederile art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, a unei limite a cuantumului salariului de bază, a soldelor de funcție/salariilor de funcție, a indemnizațiilor de încadrare care sunt mai mari decât cele stabilite, potrivit acestei legi, la nivelul prevăzut de lege pentru anul 2022 are un caracter

tehnic, fără a dispune cu privire la reducerea salariilor de bază ale personalului plătit din fonduri publice. Integrate regulilor privind aplicarea etapizată a legii, prevederile legale criticate vizează reglarea în timp a disfuncționalităților existente în domeniul salarizării personalului plătit din fonduri publice, prin limitarea creșterilor salariale la un nivel stabilit prin lege. Curtea a constatat că prevederile art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 nu sunt, prin însuși conținutul lor, contrare art. 16 alin. (1) din Constituție.

42. Referitor la invocarea principiului securității juridice, care rezultă din dispozițiile art. 1 alin. (3) din Constituție, și a dreptului la respectarea unui „bun”, prevăzut de art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea a observat că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în Convenție nu se conferă dreptul de a primi în continuare un salariu într-un anumit quantum (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 19 aprilie 2007, pronunțată în Cauza *Vilho Eskelinen și alții împotriva Finlandei*, paragraful 94). Prin urmare, stabilirea prin lege a unei limite a salariilor de bază plătite angajaților din fonduri publice la nivelul prevăzut pentru anul 2022 nu are semnificația încălcării regulilor fundamentale și convenționale invocate.

43. În ceea ce privește aspectele referitoare la scăderea cuantumului venitului net în luna ianuarie 2018 față de luna decembrie 2017, Curtea a reținut că, în realitate, criticile de neconstituționalitate vizează consecințele aplicării concomitente a prevederilor de lege și a altor prevederi legale cu incidență în materia salarizării personalului plătit din fonduri publice, începând cu 1 ianuarie 2018. Curtea a precizat că într-o astfel de situație nu se pune în discuție o chestiune privind constituționalitatea, ci una de coordonare a legislației în vigoare, de competența autorității legiuitoare.

44. Referitor la critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 14 alin. (1) și ale art. 39 alin. (5) din Legea-cadru nr. 153/2017, în jurisprudența sa (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 529 din 30 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.064 din 11 noiembrie 2020) Curtea a reținut, în esență, că Legea-cadru nr. 153/2017 reglementează în art. 14 dreptul la indemnizația pentru titlul științific de doctor. Potrivit aceluiași text de lege, coroborat cu dispozițiile art. 39 alin. (5) din Legea-cadru nr. 153/2017, acest drept urmează a se acorda de la intrarea în vigoare a legii tuturor persoanelor care îndeplinesc condițiile prevăzute de aceasta, respectiv își desfășoară activitatea profesională de bază în domeniul de activitate în care dețin titlul de doctor, indiferent de data obținerii acestuia. Quantumul acestui drept este unul fix, respectiv 50% din nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, și diferă față de quantumul sporului pentru titlul științific de doctor acordat potrivit legislației anterioare.

45. Curtea a mai reținut că indemnizația acordată pentru titlul științific de doctor nu reprezintă un drept fundamental, astfel că este de competența exclusivă a legiuitorului eliminarea sau, din contră, acordarea acestui drept, fără ca aceasta să aibă relevanță constituțională. Așa fiind, Curtea a apreciat că modificarea condițiilor de acordare a sporului de doctorat determinată de politica financiară a statului, respectiv transformarea acestui drept dintr-un spor într-o indemnizație cu un quantum fix, nu este condiționată de respectarea condițiilor referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, prevăzute de art. 53 din Constituție. Curtea a mai reținut că prevederile legale referitoare la indemnizația pentru titlu științific de doctor sunt formulate cu suficientă claritate și precizie pentru a fi aplicate destinatarilor normei începând cu intrarea în

vigoare a legii și, în consecință, a constatat că dispozițiile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție nu sunt încălcate.

46. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează în mod corespunzător valabilitatea și în cauza de față.

47. Distinct de aceste considerente, referitor la critica de neconstituționalitate formulată cu privire la art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), alin. (4) și alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 prin prisma încălcării art. 1 alin. (5) și art. 16 din Constituție, Curtea reiterează că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat. În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului. O lege îndeplinește condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenție, numai dacă norma este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o

precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (în acest sens sunt, spre exemplu, Decizia Curții Constituționale nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, și Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59).

48. Plecând de la aceste considerente de principiu, Curtea constată că, analizate în ansamblul actului normativ din care fac parte, dispozițiile de lege criticate reglementează cu claritate aplicarea tranzitorie a legii salarizării, respectând astfel exigențele constituționale cuprinse în dispozițiile art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală.

49. Totodată, stabilirea aplicării în timp a regulilor privind salarizarea diferitelor categorii de personal plătit din fonduri publice reprezintă expresia opțiunii legiuitorului, situată în marja sa de apreciere în materie, permisă de dispozițiile art. 16 din Constituție.

50. Curtea observă, de asemenea, că aspectele învederate de autorii excepției de neconstituționalitate cu privire la interpretarea și aplicarea legii, astfel cum sunt formulate, reprezintă chestiuni care excedează controlului de constituționalitate, fiind de resortul instanței judecătorești.

51. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Claudiu Ștefan Țândăreanu, Marian-Sorin Grigore și de Ileana Ignat în Dosarul nr. 4.567/2/2018 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, de Daniel Cătălin Buzea în Dosarul nr. 3.987/2/2018 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, de Gabriel Adrian Costache în Dosarul nr. 664/42/2018 al Curții de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și fiscal, de Carmen-Mihaela Anca, Elena Antică, Lavinia Corina Cîrnaru, Elena Liliana Costiuc, Marian Cătălin Ditoiu, Elena-Luiza Dragomir, Tatiana Ezeanu, Lavinia Gabriela Emanoil, Mariana Cristina Gorgovan, Anișoara Ivan, Carmen-Ileana Lupu, Emilia Florentina Nagy, Alexandra Lidia Oprea, Alice Olteanu-Crăciunescu, Adriana Paraschivoiu, Viorica Panțuru, Alina Gabriela Păun, Mariana Pătru, Beatrice Roberta Popa, Valentina Paulica Răcu, Maria Mihaela Vasile, Maria Văetuș și Florentina Zafir în Dosarul nr. 37.711/3/2018 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, de Florentina Cristina Bucur, Ionuț-Marian Lupoaică, Mariana Buzdugă-Oancea, Carmen Bănică și Marian Pârcălabu în Dosarul nr. 297/3/2019 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și de Liliana Maria Ștefănuț în Dosarul nr. 696/112/2018 al Curții de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 17 alin. (2) și ale art. 22 din capitolul VIII din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, ale art. 14 alin. (1), art. 25 alin. (1), art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), alin. (4) și (6), precum și ale art. 39 alin. (5) din Legea-cadru nr. 153/2017 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, Curții de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și fiscal, Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și Curții de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 decembrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Simina Popescu-Marin

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 5**din 8 februarie 2021**

Dosar nr. 2.970/1/2020

Corina-Alina Corbu	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Sorinela Alina Macavei	— judecător la Secția I civilă
Bianca Elena Țândărescu	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Simona Gina Pietreanu	— judecător la Secția I civilă
Mioara Iolanda Grecu	— judecător la Secția I civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Elisabeta Roșu	— judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Mădălina Elena Grecu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Virginia Filipescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Florentina Dinu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Decebal Constantin Vlad	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ionel Barbă	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.970/1/2020, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 37 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă domnul magistrat-asistent Cristian Balacciu, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.317/110/2019, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că: la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, fiind comunicat părților, conform art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; apelantul a depus un punct de vedere la raport, în termenul legal, prin care a susținut că sesizarea este admisibilă; intimatul a depus un punct de vedere la raport, cu

nerespectarea termenului legal; Sindicatul Polițiștilor Europeni Europol — Iași a depus un punct de vedere prin care a arătat că sporul pentru semnul onorific se adaugă pensiei nete, nefiind supus plafonării legale; Ministerul Afacerilor Interne a depus un memoriu *amicus curiae* prin care a susținut că se realizează opiniei instanței de trimitere.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă a dispus, prin încheierea din 30 septembrie 2020, în Dosarul nr. 2.317/110/2019, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *Art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, trebuie interpretat și aplicat în sensul că sintagma „pensia netă” din cuprinsul acestuia se referă la cuantumul net al pensiei de serviciu rezultat exclusiv din aplicarea art. 28, art. 29 alin. (1) lit. a) și b), art. 30 și art. 108 din aceeași lege sau la cuantumul net al pensiei de serviciu rezultat atât din aplicarea dispozițiilor mai sus-menționate, cât și din aplicarea art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare?*

II. Dispozițiile legale ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile

8. *Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare* (Legea nr. 223/2015)

Art. 28. — „(1) Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat este media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie, la alegerea persoanelor prevăzute la art. 3 lit. a)–c), în care nu se includ:

a) diurnele de deplasare și de delegare, indemnizațiile de delegare, detașare sau transfer;

b) compensațiile lunare pentru chirie;

c) valoarea financiară a normelor de hrană și alocațiile valorice de hrană;

d) contravaloarea echipamentelor tehnice, a echipamentului individual de protecție și de lucru, a alimentației de protecție, a medicamentelor și materialelor igienico-sanitare, a altor drepturi de protecție a muncii, precum și a uniformelor obligatorii și a drepturilor de echipament;

e) primele și premiile, cu excepția primelor de clasificare, de specializare și de ambarcare pe timpul cât navele se află în baza permanentă;

f) indemnizațiile de instalare și de mutare, precum și sumele primite, potrivit legii, pentru acoperirea cheltuielilor de mutare în interesul serviciului;

g) contravaloarea transportului ocazionat de efectuarea concediului de odihnă, precum și a transportului la și de la locul de muncă;

h) plățile compensatorii și ajutoarele la trecerea în rezervă sau direct în retragere, respectiv la încetarea raporturilor de serviciu cu drept la pensie;

i) compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat;

j) restituiri și plăți de drepturi aferente altei perioade de activitate decât cea folosită la stabilirea bazei de calcul;

k) majorările/stimulările financiare acordate personalului pentru gestionarea fondurilor comunitare, precum și a împrumuturilor externe contractate sau garantate de stat;

l) drepturile salariale acordate personalului didactic salarizat prin plata cu ora și drepturile salariale acordate pentru efectuarea orelor de gardă de către personalul medico-sanitar;

m) sumele încasate în calitate de reprezentanți în adunările generale ale acționarilor, în consiliile de administrație, în comitetele de direcție, în comisiile de cenzori sau în orice alte comisii, comitete ori organisme, acordate potrivit legislației în vigoare la acea dată, indiferent de forma de organizare sau de denumirea angajatorului ori a entității asimilate acestuia;

n) drepturile specifice acordate personalului care a participat la misiuni și operații în afara teritoriului statului român;

o) sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale acordate și personalului militar, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, prevăzute în anexa nr. II — Familia ocupațională de funcții bugetare «Învățământ» și în anexa nr. III — Familia ocupațională de funcții bugetare «Sănătate» la Legea-cadru nr. 284/2010, cu modificările și completările ulterioare;

p) alte venituri care, potrivit legislației în vigoare la data plății, nu reprezintă drepturi de natură salarială sau asimilate salariilor.

(2) Pentru militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special pensionați în condițiile art. 19, 26 și 38, baza de calcul utilizată pentru stabilirea pensiei militare de stat este cea prevăzută la alin. (1), actualizată la data deschiderii dreptului la pensie.

(3) Actualizarea prevăzută la alin. (2) se face la deschiderea drepturilor de pensii ca urmare a majorării soldei de funcție/salariului de funcție și soldei de grad/salariului gradului profesional, deținute la data trecerii în rezervă/încetării raporturilor de serviciu. (...)”

Art. 29. — „(1) Cuantumul pensiei de serviciu se determină în procente din baza de calcul, astfel:

a) militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special, cu vechime cumulată conform art. 3 lit. f) de cel puțin 25 de ani, beneficiază, la împlinirea vârstei prevăzute de lege, de pensie de serviciu, în cuantum de 65% din baza de calcul prevăzută la art. 28;

b) pentru fiecare an care depășește vechimea prevăzută la lit. a), la cuantumul pensiei se adaugă câte 1% din baza de calcul prevăzută la art. 28. (...)”

Art. 30. — „Pensia stabilită, recalculată și actualizată în condițiile prezentei legi nu poate fi mai mare decât 85% din baza de calcul prevăzută la art. 28.”

Art. 60. — „(1) La stabilirea pensiei militare de stat, pensia netă nu poate fi mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei. (...)”

Art. 108. — „Pentru militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special care au plătit contribuție la Fondul pentru pensia suplimentară și/sau contribuția individuală la buget la stabilirea, recalcularea sau actualizarea pensiei militare se acordă un spor de:

- a) 3% pentru o vechime a contribuției între 5—15 ani;
- b) 6% pentru o vechime a contribuției între 15—25 ani;
- c) 9% pentru o vechime a contribuției peste 25 de ani.”

9. *Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare* (Legea nr. 80/1995)

Art. 11. — (...) (3) Pensionarii militari decorați cu ordinul «Semnul Onorific» clasele a III-a, a II-a și I beneficiază de un spor de 10%, 15% și, respectiv, 20% al cuantumului pensiei.”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

10. Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Bacău la data de 2 septembrie 2019, cu nr. 2.317/110/2019, contestatorul P a solicitat în contradictoriu cu intimatul Ministerul Apărării Naționale — Casa de Pensii Sectorială și Comisia Centrală de Contestații anularea hotărârii nr. x/2019 și a deciziei nr. y/2019, emise de intimat.

11. În motivarea contestației, contestatorul a arătat că a solicitat recalcularea pensiei sale de serviciu cu luarea în calcul a Ordinului x din 3 septembrie 2015, prin care i s-a conferit semnul onorific „În Serviciul Patriei”, fapt ce impunea luarea în calcul a sporului de 15%.

12. Acest spor nu a fost acordat în mod corect, întrucât trebuia adăugat după calcularea pensiei la nivel plafonat, sporul respectiv nefăcând parte din soldele lunare brute avute în vedere la calculul pensiei. Astfel, adăugarea sporului la pensie înainte de aplicarea plafonului s-a făcut cu nesocotirea art. 30 din Legea nr. 223/2015.

13. Sporul respectiv este datorat în condițiile în care este aplicat celor care au trecut în rezervă înainte de intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu (*O.U.G. nr. 59/2017*).

14. În subsidiar, aceeași parte a susținut că se impune acordarea sporului de 10% corespunzător semnelui onorific „În Serviciul Patriei”, recunoscut conform atestatului nr. x/2015 și care era dobândit la momentul intrării în vigoare a O.U.G. nr. 59/2017.

15. Intimatul a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea contestației, ca neîntemeiată.

16. În apărare a susținut că sporul la care face referire contestatorul se aplică la cuantumul brut al pensiei, iar nu la cel net. Astfel, din coroborarea dispozițiilor art. 29, art. 30 și art. 108 din Legea nr. 223/2015 rezultă că plafonarea la 85% se aplică la pensia calculată și actualizată în condițiile legii.

17. Art. 60 din Legea nr. 223/2015, în forma în vigoare la data stabilirii cuantumului pensiei contestatorului, stipula că pensia netă nu poate fi mai mare decât media soldelor nete corespunzătoare soldelor brute.

18. Cu privire la pretenția formulată în subsidiar, intimatul a subliniat că legea aplicabilă este cea de la data pensionării, fiind astfel irelevantă data atestatului prin care contestatorului i-a fost recunoscut sporul.

19. Prin Sentința civilă nr. 756/2019 din 5 decembrie 2019, Tribunalul Bacău — Secția I civilă a respins contestația, ca nefondată.

20. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a apreciat că plafonarea de 85% se aplică la toată baza de calcul, inclusiv la cea calculată și rezultată după aplicarea sporului de 15%, art. 60 din Legea nr. 223/2015 raportându-se atât la pensia stabilită, cât și la variantele pensiilor recalculat și actualizate.

21. După evocarea conținutului art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995, tribunalul a reținut că Legea nr. 80/1995 este anterioară Legii nr. 223/2015, această din urmă lege constituind noua reglementare a sistemului pensiilor militare de stat.

22. Din analiza sistematică și teleologică a acestor dispoziții rezultă că art. 30 și art. 60 din Legea nr. 223/2015 sunt aplicabile în cauză, iar plafonarea vizează întregul cuantum al pensiei, calculat prin raportare la toate elementele sale.

23. Tribunalul a apreciat că și pretenția subsidiară este nefondată, deoarece dreptul la pensie este guvernat de legea în vigoare de la data deschiderii acestui drept, fiind astfel irelevantă data emiterii atestatului invocat de contestator.

24. A mai reținut că plafonarea introdusă prin O.U.G. nr. 57/2015 este aplicabilă la data deschiderii dreptului de pensie și că nu se pot combina dispoziții din forme succesive ale legii în vederea stabilirii cuantumului pensiei în funcție de data acordării unui spor, care este anterioară deschiderii dreptului de pensie.

25. Împotriva sentinței primei instanțe contestatorul a declarat apel prin care a solicitat admiterea căii de atac și schimbarea sentinței atacate, în sensul admiterii contestației.

26. În motivarea apelului a susținut că sporul de 15% prevăzut de art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 trebuie aplicat după plafonare, întrucât acest text de lege face referire la cuantumul pensiei, iar nu la baza de calcul al pensiei.

27. În aceste condiții, a subliniat că plafonarea nu poate fi extinsă la alte sporuri reglementate și calculate conform altor dispoziții legale. În plus, sporul pentru semnul onorific nu face parte din pensie, deoarece are un alt caracter juridic decât pensia.

28. Intimatul a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea apelului, ca nefondat, susținând că sentința atacată este temeinică și legală, după care a reiterat, în esență, apărările formulate în fața primei instanțe.

29. Apelantul a depus răspuns la întâmpinare prin care a solicitat sesizarea instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

30. Asupra admisibilității sesizării, instanța de trimitere a arătat că, potrivit jurisprudenței completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă, condițiile de admisibilitate ce trebuie întrunite în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile sunt următoarele: a) existența unei cauze în curs de judecată, în ultimă instanță; b) cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza; c) chestiunea de drept să aibă caracter de noutate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare; d) de lămurirea chestiunii de drept să depindă soluționarea pe fond a cauzei.

31. Instanța de sesizare a apreciat că primele două condiții sunt îndeplinite, întrucât Dosarul se află pe rolul Curții de Apel Bacău, ca instanță competentă să judece cauza în ultimă instanță, conform art. 103 din Legea nr. 223/2015 raportat la art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

32. De asemenea s-a arătat că este îndeplinită și condiția noutății chestiunii de drept, având în vedere că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a fost investită cu un recurs în interesul legii și nici cu o sesizare prealabilă cu privire la această chestiune de drept.

33. A mai reținut că și ultima condiție de admisibilitate a sesizării este îndeplinită, deoarece de lămurirea chestiunii de drept invocate depinde soluționarea pe fond a cauzei.

34. Instanța de trimitere a apreciat că este necesară sesizarea instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru a preîntâmpina apariția unei practici neunitare, în condițiile în care aceste cauze nu sunt izolate.

35. În acest sens a arătat că destinatarii normelor supuse interpretării sunt pensionari, foști militari, polițiști și funcționari publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, beneficiari ai normei de la art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995, care, prin numărul lor considerabil și prin raportare la soluțiile deja adoptate de casele de pensii sectoriale, vor declanșa numeroase procese.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

36. Părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

37. Instanța de sesizare a apreciat că, prin raportare la art. 30 și art. 60 din Legea nr. 223/2015, oricare ar fi sporurile care se adaugă, acestea fac parte din pensia militară stabilită, recalculată sau actualizată, astfel încât pensia netă rezultată prin scăderea impozitului din pensia brută (cuprinzând și sporul aferent Ordinului „Meritul Militar”) nu poate depăși soldele brute cuprinse în baza de calcul.

38. Interpretarea în sensul că sporul corespunzător Ordinului „Meritul Militar” se aplică cuantumului pensiei, după aplicarea plafonărilor prevăzute de art. 30 și art. 60 din Legea nr. 223/2015, ar reprezenta o adăugare la lege, întrucât art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 nu face o asemenea distincție.

39. De principiu, orice spor și majorare se aplică anterior impozitării sau aplicării contribuțiilor de asigurări sociale și de sănătate. Relevante în acest sens sunt situațiile salariaților și ale pensionarilor care beneficiază de creșterea punctajelor anuale, conform art. 168 și art. 169 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 263/2010*).

40. Astfel, este opțiunea legiuitorului de a stabili un prag sau procent maxim al pensiei, instanța nefiind îndreptățită să nesocotească această voință consacrată legislativ.

41. Argumentul că ar surveni o egalizare a pensiilor între cei care dețin ordinul militar și cei care nu-l dețin nu poate fi acceptat, întrucât legiuitorul poate să plafoneze pensiile militare în funcție de resursele bugetare de care dispune statul.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

42. Curțile de Apel Alba Iulia, Bacău, Brașov, București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Suceava, Timișoara și Târgu Mureș au comunicat că au identificat practică judiciară relevantă cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

43. Curțile de Apel Bacău, Brașov, București, Cluj, Constanța, Galați, Oradea, Ploiești și Târgu Mureș au comunicat și punctele de vedere ale judecătorilor cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

44. Din răspunsurile primite au rezultat două opinii cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

45. Într-o primă opinie s-a apreciat că sintagma „pensia netă” din cuprinsul art. 60 din Legea nr. 223/2015 se referă la cuantumul net al pensiei de serviciu rezultat din aplicarea art. 28, art. 29 alin. (1) lit. a) și b), art. 30 din aceeași lege, precum și din aplicarea art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995, sporul prevăzut de art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 fiind inclus în pensia brută și supus plafonării pensiei nete prevăzute de art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015.

46. În fundamentarea primei opinii s-a argumentat că sporul pentru semnul onorific nu reprezintă un venit distinct de pensia brută, ci o componentă a acesteia, neavând o existență de sine stătătoare. Astfel, acest spor devine efectiv și produce efecte juridice numai în legătură directă cu stabilirea pensiei militare de stat. Din modificarea art. 60 din Legea nr. 223/2015 rezultă că intenția legiuitorului a fost aceea de a plafona pensia militară ce urmează a fi încasată efectiv, în toate componentele sale, la nivelul mediei soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei. În plus, definiția legală a pensiei nete nu se referă la pensia militară stabilită conform Legii nr. 223/2015, ci la pensia militară stabilită în cuantum brut, deci inclusiv prin aplicarea altor elemente decât cele prevăzute de această lege, printre aceste elemente figurând și sporul prevăzut de art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995.

47. În sensul primei opinii au fost identificate următoarele hotărâri judecătorești definitive:

— deciziile civile nr. 802/2020 din 15 iulie 2020 și 1.384/2020 din 29 octombrie 2020, pronunțate de Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă;

— deciziile nr. 255/2020 din 29 iunie 2020 și 305/2020 din 16 iulie 2020, pronunțate de Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă;

— deciziile civile nr. 843/Ap din 14 iunie 2019 și 133/Ap din 24 februarie 2020, pronunțate de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă;

— deciziile nr. 5.898 din 16 decembrie 2019, 2.610 din 4 septembrie 2020, 3.333/2020 din 8 octombrie 2020 și 4.466/2020 din 23 noiembrie 2020, pronunțate de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale;

— sentințele civile nr. 3.836 din 26 iunie 2019, 2.658 din 2 iulie 2020 și 2.659 din 2 iulie 2020 (definitive prin neapelare), pronunțate de Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale;

— deciziile civile nr. 590/A/2020 din 14 iulie 2020, 744/A/2020 din 4 septembrie 2020 și 1.108/A/2020 din 14 octombrie 2020, pronunțate de Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigii de muncă și asigurări sociale;

— deciziile civile nr. 93/AS din 24 februarie 2020 și 713/AS din 6 octombrie 2020, pronunțate de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă;

— deciziile nr. 955/2020 din 2 iunie 2020 și 1.700/2020 din 6 iulie 2020, pronunțate de Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă;

— deciziile civile nr. 408/2020 din 9 iulie 2020, 544/2020 din 24 septembrie 2020, 597/2020 din 8 octombrie 2020 și 620/2020 din 23 octombrie 2020, pronunțate de Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale;

— Sentința civilă nr. 845/2020 din 15 iulie 2020 (definitivă prin neapelare), pronunțată de Tribunalul Iași — Secția I civilă;

— Decizia civilă nr. 426/2020-A din 9 iulie 2020, pronunțată de Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă;

— Decizia nr. 253 din 18 februarie 2020, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești — Secția I civilă;

— sentințele civile nr. 289/2020 din 3 iunie 2020 și 324/2020 din 11 iunie 2020 (definitive prin neapelare), pronunțate de Tribunalul Buzău — Secția I civilă;

— deciziile nr. 195 din 20 mai 2020, 567 din 13 octombrie 2020 și 579 din 13 octombrie 2020, pronunțate de Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă;

— Decizia civilă nr. 53 din 4 februarie 2020, pronunțată de Curtea de Apel Timișoara — Secția litigii de muncă și asigurări sociale;

— sentințele civile nr. 879 din 9 decembrie 2019, 752 din 7 octombrie 2020 și 772 din 12 octombrie 2020 (definitive prin neapelare), pronunțate de Tribunalul Arad — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale;

— deciziile nr. 432/A 18 octombrie 2018 și 92/A din 27 februarie 2020, pronunțate de Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția I civilă.

48. Într-o a doua opinie, s-a apreciat că sintagma „pensia netă” din cuprinsul art. 60 din Legea nr. 223/2015 se referă în mod exclusiv la cuantumul net al pensiei de serviciu rezultat din aplicarea art. 28, art. 29 alin. (1) lit. a) și b), art. 30 din aceeași lege, iar sporul prevăzut de art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 se adaugă pensiei nete, nefiind astfel supus plafonării legale.

49. În fundamentarea celei de-a doua opinii s-a argumentat că sporul prevăzut de art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 nu face parte din pensie deoarece are un alt caracter juridic decât pensia, astfel că trebuie adăugat la cuantumul net al acesteia.

Așadar, sporul pentru semnul onorific se calculează și se adaugă la pensie doar după ce se cunoaște cuantumul final al pensiei. Art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 produce efecte juridice ulterior stabilirii pensiei militare de vreme ce decorația pentru semnul onorific reprezintă un spor la cuantumul pensiei, în sensul de majorare a acestuia, fiind o recompensă morală și materială pentru activitatea desfășurată.

50. În sensul celei de-a doua opinii au fost identificate următoarele hotărâri judecătorești definitive:

— Decizia nr. 262/2020 din 1 iulie 2020, pronunțată de Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă;

— Decizia nr. 1.387 din 22 septembrie 2020, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești — Secția I civilă.

51. Hotărârile transmise de Curtea de Apel Pitești în sensul ambelor opinii menționate anterior nu sunt definitive, motiv pentru care nu se impune evocarea lor.

52. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, se află în lucru propunerea de promovare a unui recurs în interesul legii vizând aplicarea și interpretarea dispozițiilor legale privitoare la modalitatea de calculare a sporului corespunzător semnului onorific „În Serviciul Patriei”, respectiv a semnului onorific „Meritul Militar”, acordat în temeiul art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995, anume dacă acesta se include în cuantumul brut al pensiei militare, căreia i se aplică impozitul pe venit, potrivit art. 3 lit. m) din Legea nr. 223/2015, ori se aplică cuantumul pensiei nete, stabilit potrivit art. 60 din Legea nr. 223/2015, ceea ce are ca efect augmentarea venitului net al militarului pensionat.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

53. Prin Decizia nr. 652 din 30 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 114 din 13 februarie 2019, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată și a constatat că dispozițiile art. 30 din Legea nr. 223/2015 sunt constituționale în raport cu criticile formulate. În considerentele de la paragrafele 19—20 din decizia anterior evocată s-a reținut că: „Referitor la instituirea prin lege a unui plafon al pensiei militare de stat, prin Decizia nr. 450 din 30 mai 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 558 din 28 iunie 2006, Curtea a constatat că dreptul la pensie este un drept fundamental, consacrat de art. 47 alin. (2) din Constituție, dar se exercită în condițiile prevăzute de lege. (...) Totodată, prin Decizia nr. 1.234 din 6 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 4 decembrie 2009, Curtea a reținut că prevederile art. 25 din Legea nr. 164/2001 instituie un principiu general valabil în sistemul public de pensii, potrivit căruia cuantumul pensiei nu poate depăși venitul. Cu respectarea acestui principiu, fiecare pensionar militar beneficiază de pensie în cuantumul rezultat în raport cu vechimea în activitate și venitul realizat anterior pensionării. Această reglementare este în perfect acord cu principiul consacrat de art. 47 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia cetățenii au dreptul la pensie și la alte drepturi de asigurări sociale, în condițiile legii. Astfel, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul dreptului la pensie și condițiile acordării acestuia, precum și să le modifice în funcție de resursele financiare existente la un anumit moment. Extinderea incidenței acestui principiu și asupra sporului acordat pentru contribuția la fondul de pensie suplimentară, ca efect al prevederilor art. 48 alin. (1) din Legea nr. 164/2001, nu poate fi privită nici ea ca generând un tratament discriminatoriu, de vreme ce se aplică nediferențiat tuturor persoanelor care au dreptul să beneficieze de acest spor. Ținând cont de această jurisprudență, Curtea reține că aceste considerente se aplică *mutatis mutandis* și în cazul dispozițiilor art. 30 din Legea nr. 223/2015, care instituie un plafon de 85% din baza de calcul pentru cuantumul pensiei de serviciu.”

54. Considerente similare celor evocate anterior se regăsesc și în Decizia nr. 656 din 30 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 8 martie 2019, Decizia nr. 784 din 29 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 7 mai 2019, Decizia nr. 810 din 5 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 172 din 2 martie 2020, și Decizia nr. 863 din 17 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 22 iulie 2020, pronunțate de Curtea Constituțională.

55. De asemenea, prin Decizia nr. 849 din 12 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 206 din 13 martie 2020, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată și a constatat că prevederile art. 28, art. 29, art. 30 și art. 60 din Legea nr. 223/2015 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

56. Prin Decizia nr. 63 din 26 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1295 din 28 decembrie 2020, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă, în Dosarul nr. 3.817/62/2018, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 28 alin. (1) din Legea nr. 223/2015 a stabilit că: „Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat este media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizate, prin transpunerea fiecărui element component al soldei/salariului lunar brut realizat la funcția de bază, stabilit potrivit legilor de salarizare în vigoare la data deschiderii drepturilor de pensie, fără a se face distincție după cum acest cuantum brut actualizat este mai mare sau mai mic față de cel al soldelor/salariilor lunare brute realizate în perioada aleasă de viitorul pensionar, ceea ce poate semnifica inclusiv diminuarea bazei de calcul aleasă în măsura în care, la data deschiderii drepturilor de pensie, acestuia îi sunt aplicabile dispozițiile art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare.”

În interpretarea dispozițiilor art. 60 din aceeași lege, astfel cum a fost modificat prin O.U.G. nr. 59/2017, a stabilit că: „Pensia militară de stat netă, calculată conform dispozițiilor art. 3 lit. m) din Legea nr. 223/2015, după deducerea impozitului pe venit, potrivit legislației în vigoare, este plafonată la cuantumul mediei soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei, deja actualizate, conform dispozițiilor art. 28 alin. (1), la data deschiderii dreptului de pensie.”

X. Raportul asupra chestiunii de drept

57. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este inadmisibilă, întrucât nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

58. Examinând admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție reține că, potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă, *dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea*

solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

59. Conform art. 520 alin. (1) și (2) din același normativ, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților, iar prin încheiere cauza va fi suspendată până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

60. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează: existența unei cauze aflate în curs de judecată; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza în ultimă instanță; soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

61. Procedând la analiza asupra admisibilității sesizării, se constată că în cadrul cererii de chemare în judecată cu care a fost investită instanța de trimitere s-a solicitat anularea unei hotărâri emise de Comisia de Contestații și a unei decizii de pensie emise de Casa de Pensii Sectorială, acest litigiu de asigurări sociale fiind judecat de curtea de apel în ultimă instanță, potrivit art. 96 pct. 2 din Codul de procedură civilă, raportat la art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă și la art. 155 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, precum și art. 103 din Legea nr. 223/2015, hotărârea ce urmează a fi pronunțată fiind definitivă, conform art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă.

62. Asupra chestiunii de drept nu s-a pronunțat Înalta Curte de Casație și Justiție în contextul în care nu există sesizări pentru dezlegarea unei chestiuni de drept sau a unui recurs în interesul legii, pe rol sau soluționate, care să privească interpretarea art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015, prin prisma adăugării anterior sau ulterior stabilirii pensiei nete a sporului prevăzut de art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995, în cazul pensionarilor militari decorați cu ordinul „Semnul onorific”.

63. Interpretarea dată prin Decizia nr. 63 din 26 octombrie 2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1295 din 28 decembrie 2020, a vizat o altă chestiune de drept, și anume plafonarea pensiei militare de stat netă, calculată conform dispozițiilor art. 3 lit. m) din Legea nr. 223/2015, după deducerea impozitului pe venit, potrivit legislației în vigoare, la cuantumul mediei soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei, deja actualizate, conform dispozițiilor art. 28 alin. (1) din aceeași lege, la data deschiderii dreptului de pensie.

64. De asemenea, chestiunea de drept, în modalitatea din prezenta sesizare, nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție comunicând că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, se află în lucru propunerea de promovare a unui recurs în interesul legii vizând

aplicarea și interpretarea dispozițiilor legale privitoare la modalitatea de calculare a sporului corespunzător semnului onorific „În Serviciul Patriei”, respectiv a semnului onorific „Meritul Militar”, acordat în temeiul art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995, anume dacă acesta se include în cuantumul brut al pensiei militare, căreia i se aplică impozitul pe venit, potrivit art. 3 lit. m) din Legea nr. 223/2015, ori se aplică cuantumului pensiei nete, stabilit potrivit art. 60 din Legea nr. 223/2015, ceea ce are ca efect augmentarea veniturii net al militarului pensionat.

65. Din examinarea hotărârilor judecătorești depuse cu titlu de practică judiciară, atașate sesizării, dar și înaintate de instanțele din țară, analizate la paragrafele 47 și 50 din prezenta decizie, rezultă că marea majoritate a instanțelor apreciază că sporul corespunzător semnului onorific acordat în temeiul art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 se include în cuantumul brut al pensiei militare căreia i se aplică impozitul pe venit, potrivit art. 3 lit. m) din Legea nr. 223/2015, cuantumului pensiei nete, astfel stabilit, fiind plafonat conform art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015.

66. În ceea ce privește cerința noutății chestiunii de drept ce formează obiectul unei asemenea sesizări se constată că Înalta Curte de Casație și Justiție a clarificat în nenumărate rânduri această noțiune. Astfel, prin Decizia nr. 4 din 14 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a arătat că: *în lipsa unei definiții a „noutății” chestiunii de drept și a unor criterii de determinare a acesteia, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, rămâne atributul Înaltei Curți de Casație și Justiție, sesizată cu pronunțarea unei hotărâri prealabile, să hotărască dacă problema de drept a cărei dezlegare se solicită este nouă. În acest sens, fără a absolutiza criteriul vechimii și fără a-l raporta în mod exclusiv la momentul adoptării actului normativ vizat, se constată că ceea ce prezintă importanță sub acest aspect sunt existența și dezvoltarea unei practici judiciare constante în această materie. (...) Prin urmare, caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, concretizată într-o practică judiciară consacrată, iar opiniile jurisprudențiale izolate sau cele pur subiective nu pot constitui teme declanșator al mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile.*

67. În prezenta cauză, chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită a fost soluționată de instanțele judecătorești într-un număr mare de soluții pronunțate, existând deja conturată o practică judiciară, chiar dacă nu este unanimă în favoarea primei opinii. Eventual, în cazul constatării unei practici neunitare, poate fi exercitat mecanismul recursului în interesul legii (în speță, așa cum s-a arătat anterior, la nivelul Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, aflându-se în lucru propunerea de promovare a unui recurs în interesul legii vizând aplicarea și interpretarea dispozițiilor legale ce fac obiectul prezentei sesizări), pronunțarea unei hotărâri prealabile nemaifiind de natură să atingă scopul esențial statuat de legiuitor, și anume acela de a preîntâmpina pronunțarea unor soluții contradictorii.

68. În plus, în argumentarea acestei concluzii, se impune reiterarea argumentelor avute în vedere de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în cadrul Deciziei nr. 4 din 14 aprilie 2014, în sensul că această condiție a noutății „trebuie privită, în contextul legiferării sale, ca unul dintre elementele de diferențiere între cele două mecanisme de unificare a practicii: dacă recursul în interesul legii are menirea de a înlătura o practică neunitară deja intervenită în rândul instanțelor judecătorești (control *a posteriori*), hotărârea preliminară are ca scop preîntâmpinarea

aparitiei unei astfel de practici (control *a priori*). Prin urmare, existența deja a unei practici neunitare relevă nu numai că poate fi apelat la mecanismul recursului în interesul legii, ci și că nu mai poate fi sesizată instanța supremă pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, întrucât scopul preîntâmpinării practicii neunitare nu mai poate fi atins, chestiunea de drept care a suscit-o nemaifiind, prin urmare, una nouă, ci una care a creat deja divergență în jurisprudență”.

69. De asemenea nu se poate aprecia că soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată depinde în totalitate de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere.

70. Astfel, prin încheierea de sesizare, se solicită interpretarea art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015, în sensul *dacă sintagma „pensia netă” din cuprinsul acestuia se referă la cuantumul net al pensiei de serviciu rezultat exclusiv din aplicarea art. 28, art. 29 alin. (1) lit. a) și b), art. 30 și art. 108 din aceeași lege sau la cuantumul net al pensiei de serviciu rezultat atât din aplicarea dispozițiilor mai sus-menționate, cât și din aplicarea art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.*

71. Așa cum s-a arătat anterior, obiectul litigiului îl reprezintă o contestație la o decizie de pensionare în contradictoriu cu intimatul Ministerul Apărării Naționale — Casa de Pensii Sectorială și Comisia Centrală de Contestații, prin care s-a solicitat recalcularea pensiei de serviciu, cu luarea în calcul a sporului prevăzut art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995, conform ordinului prin care i s-a conferit contestatorului semnul onorific „În Serviciul Patriei”, spor cu privire la care se susține că nu a fost acordat în mod corect, fiind nesocotit art. 30 din Legea nr. 223/2015, întrucât trebuia adăugat după calcularea pensiei la nivel plafonat, conform art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015, sporul respectiv nefăcând parte din soldele lunare brute avute în vedere la calculul pensiei conform art. 28 din Legea nr. 223/2015. Ca atare, sesizarea de față are legătură cu dezlegarea chestiunii de drept din perspectiva interpretării acestor dispoziții legale.

72. Cu toate acestea, nu s-a pus în discuția contradictorie și nu a făcut obiectul dezlegării cauzei incidența art. 108 din Legea nr. 223/2015 care se referă la acordarea unui spor la stabilirea, recalcularea sau actualizarea pensiei militarilor, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special care au plătit contribuția la Fondul pentru pensia suplimentară și/sau contribuția individuală la buget, astfel încât acest aspect al sesizării nu are legătură cu litigiul aflat pe rolul instanței de trimitere.

73. În ceea ce privește chestiunea de drept relevantă, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că aceasta nu îndeplinește nici cerința de a fi o veritabilă, reală problemă de drept. Referitor la acest aspect, s-a statuat în mod constant că în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu procedura pronunțării unei hotărâri prealabile *trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și a înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecării* (a se observa în acest sens Decizia nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015; Decizia nr. 10 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016; Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017).

74. Instanța de trimitere apreciază că norma de drept disputată este neclară, fără însă a reda în mod concret care sunt dificultățile de interpretare ale acesteia, arătând în chiar cuprinsul încheierii de sesizare care este interpretarea ce s-ar impune a fi dată textelor de lege aplicabile în cauză.

75. Astfel, completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 2.317/110/2019 a arătat că: *prin raportare la art. 30 și art. 60 din Legea nr. 223/2015, oricare ar fi sporurile care se adaugă, acestea fac parte din pensia militară stabilită, recalculată sau actualizată, astfel încât pensia netă rezultată prin scăderea impozitului din pensia brută (cuprinzând și sporul aferent Ordinului Meritul Militar) nu poate depăși soldele brute cuprinse în baza de calcul, iar interpretarea în sensul că sporul corespunzător Ordinului Meritul Militar se aplică cuantumului pensiei, după aplicarea plafonărilor prevăzute de art. 30 și art. 60 din Legea nr. 223/2015, ar reprezenta o adăugare la lege, întrucât art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 nu face o asemenea distincție. De principiu, orice spor și majorare se aplică anterior impozitării sau aplicării contribuțiilor de asigurări sociale și de sănătate, fiind (...) opțiunea legiuitorului de a stabili un prag sau procent maxim al pensiei, instanța nefiind îndreptățită să nesocotească această voință consacrată legislativ, iar argumentul că ar surveni o egalizare a pensiilor între cei care dețin ordinul militar și cei care nu îl dețin nu poate fi acceptat, întrucât legiuitorul poate să plafoneze pensiile militare în funcție de resursele bugetare de care statul dispune.*

76. Cum aceste noțiuni sunt certe pentru instanța de trimitere, așa cum rezultă și din motivarea expusă în cuprinsul actului de sesizare, nu se poate reține existența unei chestiuni controversate de drept intern pozitiv care să necesite pronunțarea unei hotărâri prealabile. Acest mecanism nu trebuie transformat într-o procedură dilatorie, care amână finalizarea procesului.

77. Prin Decizia nr. 67 din 15 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1068 din 18 decembrie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut că: *„77. Problema eficienței sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, raportată la rezolvarea litigiului în care a intervenit, reclamă ca identificarea chestiunii de drept de către titularul sesizării să vizeze o problemă juridică reală, care ridică probleme de interpretare a unor dispoziții legale imperfecte, lacunare ori contradictorii, ce necesită rezolvarea de principiu a chestiunii de drept în procedura hotărârii prealabile, și nu realizarea unor operațiuni elementare de interpretare a unor dispoziții legale”. (În același sens a statuat Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în cadrul Deciziei nr. 62 din 18 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 din 9 octombrie 2017, Deciziei nr. 5 din 22 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 186 din 28 februarie 2018, și Deciziei nr. 48 din 18 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 828 din 27 septembrie 2018.)*

78. Or, în speță, chestiunea de drept adusă în dezbatere nu ridică o asemenea dificultate, chiar instanța de trimitere furnizând în cadrul încheierii de sesizare o mare parte din argumentele de interpretare a textului de lege supus dezbaterii.

79. De altfel, majoritatea punctelor de vedere teoretice transmise de instanțele judecătorești sunt în sensul că sintagma „pensia netă” din cuprinsul art. 60 din Legea nr. 223/2015 se referă la cuantumului net al pensiei de serviciu rezultat din aplicarea art. 28, art. 29 alin. (1) lit. a) și b), art. 30 din aceeași lege, precum și din aplicarea art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995.

80. Potrivit art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995, *pensionarii militari decorați cu ordinul „Semnul onorific” clasele a III-a, a II-a și I beneficiază de un spor de 10%, 15% și, respectiv, 20% al cuantumului pensiei, iar conform art. 60 alin. (1) din Legea*

nr. 223/2015, astfel cum a fost modificat prin O.U.G. nr. 59/2017, la stabilirea pensiei militare de stat, pensia netă nu poate fi mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei.

81. Art. 60 din Legea nr. 223/2015, în forma expusă mai sus, a făcut obiectul controlului de constituționalitate, iar prin Decizia nr. 849 din 12 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 206 din 13 martie 2020, instanța de contencios constituțional a reținut că: *„26. Referitor la critica prevederilor art. 60 din Legea nr. 223/2015, modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, care nu mai prevăd actualizarea pensiilor de serviciu, Curtea observă că, potrivit acestor dispoziții de lege, pensia militară de stat netă nu poate fi mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei. Curtea reține că această reglementare este în acord cu dispozițiile art. 47 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora cetățenii au dreptul la pensie și la alte drepturi de asigurări sociale, în condițiile legii. (...)”*

82. Pornind de la aceste elemente și procedând la o interpretare sistematică a legii, prin luarea în considerare a legăturilor textului de lege interpretat cu alte dispoziții din același act normativ, majoritatea instanțelor care au comunicat puncte de vedere și/sau hotărâri judecătorești au reținut că dreptul prevăzut de art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 reprezintă un spor care se adaugă la cuantumului pensiei militare, pe care o întregește și împrumută natura juridică a acesteia, neputând fi considerat un drept de sine stătător, în afara pensiei, din moment ce însăși determinarea lui concretă, procentuală, se raportează la cuantumului pensiei și, ca atare, se aplică cuantumului pensiei anterior impozitării și nu după stabilirea pensiei nete plafonate potrivit art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015, prevedere legală care nu cuprinde nicio excepție de la această regulă și nu poate fi eludată printr-un mod de calcul al pensiei care să nu respecte prevederile legale în materia impozitării tuturor veniturilor din pensii.

83. Ținând cont că sesizarea de față nu vizează problema de drept a aplicării sporului în discuție la cuantumului brut al pensiei înainte sau după aplicarea plafonării prevăzute de art. 30 din Legea nr. 223/2015 asupra căreia, în cadrul hotărârilor judecătorești transmise, instanțele au făcut anumite nuanțări, ci vizează adăugarea sporului înainte sau după stabilirea pensiei nete și aplicarea plafonării impuse de art. 60 din aceeași lege, se constată că, sub acest aspect, instanțele care au îmbrățișat opinia majoritară au avut puncte de vedere similare.

84. Prin urmare, chestiunea de drept nu suscită dificultăți de interpretare care ar împiedica pronunțarea soluției. Chiar și în situația în care legea ar fi incompletă, judecătorul este chemat să se pronunțe și să recurgă la alte norme juridice ori principii de drept incidente sau, dacă legea este neclară, trebuie să folosească metode de interpretare în conformitate cu principiile de drept pe care i le furnizează doctrina și jurisprudența, atât timp cât interpretarea legii civile reprezintă o etapă necesară în procesul aplicării legii civile, în scopul de a stabili conținutul și sensul normei și a o putea aplica situației de fapt conturate în cazul dedus judecătii.

85. Interpretarea normelor de drept civil este operațiunea de stabilire a conținutului și a sensului la care acestea se referă și este o etapă absolut necesară în vederea aplicării corecte a legii situației de fapt concrete din cauză, iar instanța de judecată este ținută să aplice în acest scop metodele de interpretare a normelor juridice. Judecătorul este chemat să se pronunțe și să recurgă la alte norme juridice ori principii de drept incidente sau

trebuie să folosească metode de interpretare în conformitate cu principiile de drept pe care i le furnizează doctrina și jurisprudența, atât timp cât interpretarea legii civile reprezintă o etapă necesară în procesul aplicării legii civile, în scopul de a stabili conținutul și sensul normei și a o putea aplica situației de fapt conturate în cazul dedus judecării.

86. Interpretarea și aplicarea legii în scopul soluționării unei cauze, în raport cu situația de fapt și circumstanțele proprii fiecărui litigiu, revin instanței de judecată învestite cu

soluționarea cauzei, fiind în sfera de competență a acesteia și nu a completului sesizat în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

87. În considerarea argumentelor expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că sesizarea de față nu este admisibilă, nefiind întrunite condițiile impuse de mecanismul de unificare a practicii judiciare reglementat de art. 519 din Codul de procedură civilă care să reclame intervenția instanței supreme.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.317/110/2019, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, trebuie interpretat și aplicat în sensul că sintagma „pensia netă” din cuprinsul acestuia se referă la cuantumul net al pensiei de serviciu rezultat exclusiv din aplicarea art. 28, art. 29 alin. (1) lit. a) și b), art. 30 și art. 108 din aceeași lege sau la cuantumul net al pensiei de serviciu rezultat atât din aplicarea dispozițiilor mai sus-menționate, cât și din aplicarea art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 8 februarie 2021.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Cristian Balacciu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

